

Üstadın Fransızcası

ÜSTADIN FRANSIZCASI

Üstad, Aşağı Gureba Hastanesinde yatarken hastanelerinin kütüphanesinde Prof. Frank ile sohbet ederlerdi. Frank günlük işini bitirir hemen yanına gelir sohbet başladı. Konuşmalarını Fransızca ile devam ettirirlerdi. Prof. Frank tüm klinik elemanları ile vizitede iken, yanındakilere “Ben bu kadar güzel Fransızca konuşan insanı Fransa’da bile görmedim” diyor. “Söyledim kendine ve sordum lisamıma bu kadar mükemmeliyeti nasıl temin ettiniz diye. Fransa’da kaldığı sürece ağır ceza mahkemelerine gider, oradaki avukatları dinlermiş. Dehşet ve adamı ipten indiren avukatların müdafaa konuşmaları.”

(Saffet Solak – Doğumunun 100. Yılında Necip Fazıl – Kültür Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Yayınları)

Üstadın Mânevi Oğlu Hilmi Oflaz

ÜSTAD’IN MÂNEVİ OĞLU HİLMİ OFLAZ

02 Şubat 2006 Perşembe

Plazalar temiz, düzenli... Plazalar sessiz, haşmetli... Ancak Yenibosna İkitelli kırsalında mevzilenen matbuat mensupları hayattan koptu gitti.

Evet, yıllar evvel on muhabire tek daktilo gösterebilen gazete idareleri klimalı odalar, bilgisayarlı masalar sunuyorlar. İnternet bağlantıları, digital makineler ve tek tuşla önümüze açılan sayfalar...

Lâkin Cağaloğlu’nun tadı başkaydı, Küllük’te, Kızlarağası’nda,

iki bardak çay içenler, ediplerle, şairlerle tanışır, derin mevzulara yelken açarlardı.

Gelgelelim ne edip ne de şair olan biri vardı ki ünlülerden fazla iz bırakırdı. Şüphesiz eser verecek bilgi ve donanımdaydı ama yazmazdı, belki de yazdıklarını saklardı. Evinde 30 bini aşkın kitabı vardı ve alayının da muhteviyatından haberdardı. Sürekli dinler, lüzum olmadıkça konuşmazdı. Eğer bir yanlışlık yer edecekse takır takır belge sayar, kapanışı yapardı.

Aslında Mahmutpaşa'da mendil çorap pazarlayan bir işportacı parçasıydı. Tezgahının bir yanını Büyük Doğu mecmualarıyla donatır, incik boncuk kovalayan kadınlara bile "dava" anlatırdı. Takdir edersiniz ki bu zor olmalıydı, saman pazarında inci mercan satılmazdı. Dergileri ekseri gelene gidene dağıtır, parasını cebinden verip hesabı kapatırdı.

Ziyafet saati

İkinci ile akşam arası mutlaka Türk Ocağı'na uğrardı. Gider teklifsizce musluk başına geçer, yanında getirdiği domatesleri peynirleri yıkardı. Gençlere birer simit, ya da dumanı tüten çıtır ekmek dağıtır, katıkları gazete kağıtları üzerinde servis yapardı. Her uzatandan sigara alır ve içsin içmesin herkese sigara tutardı. Kendisi Bafra'dan caymaz, elinde biriken Maltepe ve Samsunları talebelere sunardı.

Avurtları çökük, yüz çizgileri derin, boyun damarları belirgin ve bağı daima açıktı. Seven sevdiğine benzermiş derler, siması Necip Fazıl'ı andırırdı. Mekâna yeni takılan gençlerle tanışır, kaynaşırdı. Bir fırsatını buldu mu kenara çeker ve "paraya ihtiyaçları olup olmadığını" sorardı. Düşünün kalabalık ailesiyle eğreti bir gecekonduya sığınan garip çorapçı, yenleri cepleri aşınmış ceketine, su çeken potinlerine bakmaz, talebelere burs vermeye kalkardı. Üstadın ifadesiyle "Hilmi kamyon gibi yük çeker, uçaktan hızlı uçardı..."

Hilmi Baba "hayatımda dört devre var: İkbâl, idbar, ikmal ve icmal" dese de gençler onu bir başka kelimeyle hatırlarlardı: "İkram"

Hilmi Oflaz askere bile üç bavul kitapla gider, kışlayı kütüphane yapar. Önceleri Çengelköy'de bir köşkte otururlar, vaziyetleri iyidir, kira gelirleri, Düzce'de tütün tarlaları filan... Ancak Hilmi Baba servetini artırmakla uğraşmaz, habire dağıtır, dua almaya bakar. Nitekim köşk de uçar, kafasını Kuleli'deki gecekonduya zor sokar.

Bazen hemşehrileri gelip nasihate kalkarlar: "Bak Hilmi yaşlanıyorsun kenara bir şeyler koy, şu yaşa geldin, elinde neyin var?"

-Dostlarım, kitaplarım ve sigaram!

Servet olursa olur, olmazsa da olmaz. Ama dostluk ve muhabbet parayla tartılmaz. Hilmi Baba bahçesinde beslediği tavuklara bile birer ad takar ve bunların alayını Büyük Doğu mecmuasına abone yapar. Üstad satışıımız arttı sanıp sevinsin yeter, son kuruşunu bile dergiye yollar. Dini ve milli eserler basan yayınevleri ona "üç beş kuruş kazansın diye" konsinye kitap bırakırlar. İyi de Hilmi Baba gençleri gördü mü dayanamaz, meccane dağıtır, borç boyunu aşar.

Garip kuşun yuvasını Allah yapar derler ya, Hilmi Baba bir gün yolda Mehmed Niyazi'nin ağabeyi Ziya Özdemir'i görür. Adamcağız "Hacca gidiyorum hakkını helal et" demeye kalmaz "ben de geliyorum" der arabasına atlar. O nasıl Kabe-i Muazzama ve Server-i Kâinat aşkıysa parasız, pulsuz "ve pasaportsuz" üç ülke geçer nurlu seyahati gairesiz tamamlar. Bizimki elini kolunu sallayarak geçerken sınır muhafızları tutulur kalır, adeta lâl olurlar.

Mahallenin çocukları onu görür görmez etrafına toplanırlar, zira Hilmi Babanın cebinde şeker, çerez eksik olmaz. Bayramlardada kandillerde paketler sardırır, yetim başı okşar.

Gıybet yasak!

Dedikodu bilmez, boş konuşmaz. Birinin aleyhinde atılıp tutulmaya başlandı mı mevzuyu değiştirir, bulunduğu yerde asla gıybet yaptırmaz. Öyle ya da böyle bu davaya hizmeti geçen birine toz kondurmaz. Eski bir mebus, birlikte vazife yaptığı arkadaşları aleyhine verip veriştirince "beyefendi söylemediklerinize saygımız sonsuz, ancak söylediklerinize

katılamayacağız” der adamı fena bozar.

Yine günün birinde (adını vermeyeyim şimdi) ünlü bir profesör İslam âlimlerini küçümseyerek “bence”li, “bana göre”li cümleler kurar. Hilmi Baba kibarca ikaz ederse de Prof’umuz, üstüne basa basa “ben de âlimim” der “en az Ebû Hanife kadar ilmim var!...”

Hilmi Baba adamın yüzüne bakar, bakar “öyleyse yaşasın cehaletim” der, çeker kapıyı çıkar.

Bu derviş gönüllü insan 7 yıl kadar evvel bir bahar günü özlediklerine kavuştu, ekmeğini yedik Fatiha borcumuz var. Hani yemeyenler de okusalar...

>> Aziz dostum!

N. Fazıl’ın Toptaşı’nda çile doldurduğu günler (1960’lar)... Hilmi Baba tezgâhını satar, tam iki sene mapushane karşısında dikilir, bir hizmetim dokunur mu diye fırsat kollar. Üstadı görebilir mi? Eh işte, ara sıra, hayal meyal. Kendi ifadesi ile “bazen bulutlar dağılır, parmaklıklar arasından güneş doğar” o kadar.

Aradan yıllar geçer, N. Fazıl’ın dizi konferanslardan biri için Bursa’ya gelir. Şerefine Çelik Palas’ta yemek verilir, iş adamları, mebuslar, bürokratlar...

Çıkışta sokak kalabalıklaşır, ki tezahurat yapan gençler arasında yaşlıca bir adam vardır... Üstad derhal yanına gider ve elini omzuna koyar. Onu “fare tıkırtısından ürkecek kadar hassas, krallara diklenecek kadar gözü kara, aslanların önüne çıplak atlayacak kadar cesur” cümleleriyle tanıttıktan sonra “aziz dostum, işportacı Hilmi” der, noktayı koyar...

Türkiye Gazetesi

İz Bırakanlar

Ahmet Sırrı Arvas, İrfan Özfatura

Üstadın Marmara Kıraathanesi'ne İlk Gidişi

ÜSTADIN MARMARA KIRAATHANESİ'NE İLK GİDİŞİ

Profesör Nevzat Yalçıntaş'ın arada bir uğradığı Marmara Kıraathanesi'ne bir ara rahmetli Osman Turan da gelmişti. Bir hafta sonra da Üstad Necip Fazıl o kahveye çıkageldi. Önce bir masanın etrafında Erol Güngör, Sezai Karakoç, Fethi Gemuhluoğlu, Avukat Ziya Nur Aksun oturmuş çay içiyorduk. Necip Fazıl gelince halka, denize atılan büyük bir taş gibi, büyüdü, büyüdü ve bizden on metre ötede bilardo oynayan gençlere kadar uzadı. Kahveci çırağı şaşırılmış, Erol Güngör'e:

– “Ağabey, bu gelen hangi bakan acaba ?” diye soruyordu.

Necip Fazıl Bey, oturur oturmaz önce bir Bafra sigarası yakmış, peşinden:

– “Burasını çok merak ettim. Bizim gençliğimizde Küllük kahvesi meşhurdu. Şimdi Marmara Kıraathanesini akademik bir hüvviyete büründürdüğünüzü işittim. Malûm ya -Üstad bu malûm tabirini çok severdi- bizim de bir Büyük Doğu Kulübümüz var. Ama baskın falan olur diye kimsenin uğradığı yok. Sekreteri bile devamsız. Şanzelize'yi bilir misiniz ? Paris'te bulvar sanatçılarının toplandığı yerdir. Orada vaktiyle müşahade ettiklerimi şimdi burada görüyorum...” diye söze başlamış ve bir saat kadar konuşmuştu. Öyle tahmin ediyorum ki o gece yüzden fazla çay içildi ve bütün masrafı Konya'nın cömert insanı Ziya Nur Aksun verdi.

Ertesi hafta Aydınlar Ocağı'nda Necip Fazıl Bey (İman Ve Aksiyon) konusunda bir konuşma yapıyordu. Kırkağaç iş hanının en üst katındaki salon ağzına kadar dolmuştu. Ön sıralarda Profesör Osman Turan, yanında Ezel Enverdi, Ercümet Konukman görülüyordu. Necip Fazıl neşeli bir halde kürsüye geldi, söze başlarken:

-“Biz hamsi olmadan bir tavada haşlanmayız ..” deyince bir alkış tufanı koptu. Prof.Osman Turan’ı kürsüye çağırıyordu.

Osman Turan büyük bir tarihçiydi. Necip Fazıl Bey’in daveti üzerine kürsüye geldi ve komünizmin İran’dan başlayarak, Türkiye üzerinden Avrupa’nın içlerine doğru bir ahtapot gibi nasıl yayılıp hürriyetçi ülkeleri kısıp altına aldığını - tarihi gerçeklere dayanarak- anlattı. Sonra Üstad Necip Fazıl kürsüye geldi:

-“İşte bir tarih profesörünün adesesinden dünyanın nasıl kızıla boyanmakta olduğunu gördünüz. Bu anlattıklarını makale haline getirirse Büyük Doğu’nun baş sahifelerinde yayınlamak şerefine nail olacağım... Gelelim mevzuumuza, iman ve aksiyon... Napolyon Bonopart, tam manasıyla bir aksiyon adamıdır ve askerliğe imanı tamdır. Elbe adasından kaçıp uyuz bir at sırtında yüz kişilik derme-çatma bir orduyla Paris’e doğru ilerlerken karşısında Fransa’nın milli ordusu çıkar... Aralarında 50 metre kalıncaya kadar atının üzerinde heybetle gider. Sonra atından inip yüksek bir kayaya çıkar ve şöyle etrafına bakınıp kılıcını da çıkarıp bir kaya oyuğuna saplar ve der ki:

-“Ey saçından tırnağına kadar emek verip yetiştirdiğim Fransız ordusu... İçinizde kendi kumandanına kılıç saplayacak bir asker varsa beni burada öldürsün...” der ve göğsündeki düğmeleri çözüp bağrını açar... İşte o anda pusuya yatmış olan Napolyon’u esir almakla mükellef Fransız ordusu (hurra) diyerek mevzilerinden fırlar ve Napolyon’a katılır. Birlikte Paris üzerine yürürler ve iktidarı devralır. Napolyon sürgün edildiği zaman (Bir alçak cezasını buldu) diye yazan matbuat bu sefer:

“Bir kahramanın dönüşü...” diye sürmanşet atacaktır. İşte basın ahlakı...

(Mehmet Gökalp – Türk Edebiyatı Dergisi – Sh. 52-53)

Üstad'ın Zindan Günleri

ÜSTAD'IN ZİNDAN GÜNLERİ

21.12.1943 – 22.12.1943

(1 gün) Bir Günlük Hapis: Askerken (16.1.1943 – 16.4.1943 / Erzurum) siyasî bir yazı kaleme aldığı için disiplin cezası mahiyetinde verilen 1 günlük hafif hapsin infazı...

9.6.1947 – 5.8.1947

(1 ay, 27 gün) “Türklüğe Hakaret Davası”nın Tutukluluk Devri: Necip Fazıl, Büyük Doğu Mecmuası'nın 30 Mayıs 1947 tarihli 65'inci sayısında, Rıza Tevfik'e ait “Sultan Abdülhamîd'in Ruhaniyetinden İstimdat” başlıklı bir manzume yayınlamıştır. Herhangi bir özel isme yer verilmediği halde şiirin mecmuada neşri bazı zümreler tarafından Atatürk'e hakaret kabul edilmiş ve iktidar partisi tarafından Büyük Doğu aleyhine İstanbul ve diğer bazı vilayetlerde nümayişler tertiplenmeye çalışılmıştır.(2) 0 tarihte ilgili bir kanun maddesi bulunmadığı için de, “Padişahlık Propagandası Yapmak – Türklüğe ve Türk Milletine Hakaret”ten, mecmuanın sahibi görünen zevcesi F. Neslihan hanım ile beraber Necip Fazıl hakkında takibata başlanmıştır.

Savcılık Basın Bürosu Şefi Hicabi Dinç, takibata başlayabilmek için kanunen Adalet Bakanlığı'ndan izin verilmesi gereken bir suç mevzuunda, Necip Fazıl'ı kanunsuz olarak 9 Haziran Pazartesi günü tevkif ettirmiştir.

29 Temmuz'da 1. Ağır Ceza Mahkemesinde gerçekleştirilen ilk celsede duruşmanın gizli yapılmasına karar verilmiş, iddia ve sanığın ilk itirazları ve müdafaası dinlenmiş ve dava ileri bir tarihe ertelenmiştir. 5.8.1947 Salı günü, Savcılık makamınca hakkında tevkif müzekkeresi kesildiği halde bulunamayan F.Neslihan hanımın da iştirak ettiği 2. celse sonunda ise Mahkeme Reisi Nefi Demirlioğlu'nun okuduğu

kararla, Temyiz yolu açık olarak, Necip Fazıl ve eşi beraat etmiş, kapatılan Büyük Doğu Mecmuası'nın neşri serbest bırakılmıştır.

21.4.1950 – 15.7.1950

3 ay, 25 gün Türklüğe Hakaret Davasının Mahkûmiyet Devri: Büyük Doğu Mecmuası'nın 27.1.1950 tarihli 16'ncı sayısında yayınlanmış "Altıparmak" isimli yazıda, Hükümetin manevî şahsiyetini tahkir ve tezyif ettiği gerekçesiyle 19.4.1950 tarihinde, hakkında Tevkif Müzekkeresi (5) kesilen Necip Fazıl, iki gün sonra tutuklanmış ve hapse atılmıştır. 26.4.1950'de, Salim Başol'un reis bulunduğu ikinci ağır ceza mahkemesindeki ilk celsede beraat eden Necip Fazıl, serbest bırakılmayı beklerken, aynı gün bir mahkemedan diğer bir mahkemeye aktarılarak, Türklüğe Hakaret Davası'nda vaktiyle verilmiş Beraat kararının Temyize nihaî olarak bozdurulması ve mahkemenin uyma kararı üzerine, hamile ve hasta zevcesi F.Neslihan hanımla birlikte, tekrar hapishaneye gönderilmiştir.

14.5.1950 Genel Seçimlerini büyük ekseriyetle kazanan Demokrat Parti'nin çıkardığı Af Kanunu ile 15.7.1950'de hapishaneden ilk tahliye edilen kişi Necip Fazıl'dır.

31.3.1951 – 18.4.1951

19 gün 1951 Mahkûmiyeti: Basına "Kumarhane Baskını" olarak akseden bir hâdise sebebiyle 23 Mart 1951 Cuma günü 18 saat süreyle karakolda gözaltında tutulan Necip Fazıl, tertiplenen komplonun ardından hazırladığı 30 Mart 1951 tarihli meşhur 54'üncü sayının daha bayilere verilmeden matbaadan toplatılmasını müteakip, çıkmamış mecmuanın, imzasız bir yazısının, içinde hiç bir suç olmayan ifadesinden ve üstelik tevkifli muhakeme usûlü kaldırılmış olmasına rağmen tevkif edilmiş ve 19 gün tutuklu kalmıştır.

12.12.1952 – 30.9.1953

9 ay, 12 gün

1951 Mahkûmiyetinin İnfazı: 54'üncü sayıda yayınlanan bir yazı

sebebiyle 9 ay 12 günlük kesinleşmiş mahkumiyeti bulunan Necip Fazıl, Savcılık selahiyetiyle infazı 4 ay tehir ettirmiş, bu dört ay bitince de Haydarpaşa Numûne Hastahanesi Sıhhî Heyetinden 3 aylık bir tecil raporu almıştır. (9) Tam da bu raporun müddetinin bittiği bir dönemde Ahmet Emin Yalman'ın 22 Kasım 1952 Cumartesi günü vurulmasıyla "Malatya Hâdisesi" patlak vermiştir. Hâdise kısa zamanda Büyük Doğu Cemiyeti Reisi Necip Fazıl'ı da içine alacak şekilde büyütülmüştür. İkinci defa Haydarpaşa Numûne hastahanesine müracaat eden Necip Fazıl bir önceki raporun aynısını almış; fakat bu defa rapora "sinir vaziyeti üzerinde ihtisas taalluku dolayısıyla Bakırköy Akıl Hastahanesinin hüküm vermesi" şeklinde bir kayıt ilave olunduğu için, arzusu hilafına sözkonusu hastahaneye başvurmak zorunda kalmıştır.

Bakırköy Akıl Hastahanesi, Haydarpaşa'nın şeker hastalığı teşhisini aynen kabul ettiği halde, "infaza mâni bir durum" olmadığı hükmünü vermiştir. Bunun üzerine Necip Fazıl Adalet Bakanlığı'na müracaatla, dahili hastalığından başka hiçbir rahatsızlığı bulunmadığını ve eğer bu hastalık infaza mâni ise Adlî Tıp kurumunun hakkında ona göre, değilse yine ona göre karar vermesini talep etmiştir.

Adlî Tıp Kurumu'nun, "zeka ve aklî melekeleri tamamen yerinde ve tabii.. Musap olduğu şeker hastalığı ise infaza mani değil" şeklinde rapor vermesi neticesinde, (10) Necip Fazıl kesinleşmiş mahkumiyetin infazı için, 12 Aralık 1952 Cuma günü Üsküdar Toptaşı hapisanesine girmiştir.

– 23 Ocak 1953'de Malatya Sulh Ceza Mahkemesi tarafından, Necip Fazıl hakkında, T.C.K.nun 163 ve 65'inci maddeleri delaletile C.M.U.K.nun 104/2,3,108 ve 125'inci maddeleri gereğince Tevkif Müzekkeresi kesilir. Hapse girdikten tam 47 gün sonra 28.1.1953 Çarşamba günü, saat 10.10 treniyle mahfuzlu olarak Toptaşı'ndan Malatya'ya sevk olunmuştur.

– Necip Fazıl, tam 38 gece, 36 gün geçirdiği Malatya Hapishanesi'nden 8.3.1953 tarihinde, Malatya Davası ile ilgili muhakemeler Ankara'ya nakledildiği için Ankara Genel Ceza ve Tevkif Evi'ne gönderilmiştir.

30.9.1953 – 2. 12.1953

64 gün

Malatya Davası Sebebiyle Mevkufiyetin Devamı: 30 Eylül 1953'te bitmesi gereken 1951 mahkûmiyeti, Necip Fazıl'ın Malatya davasındaki masumiyetinin henüz anlaşılammış(!) olması sebebiyle, tevkif şeklinde devam etmiş; neticede politikadan emir alan mahkeme, yine aynı yerden aldığı emirle, Malatya suikastıyla hiçbir alakası olmadığı daha başından belli olan Necip Fazıl'ı, 2.12.1953 tarihinde tahliye talebini uygun bularak salıvermiştir.

24.6.1957 – 25.2.1958

8 ay, 4 gün

Köprülü Fuat'a Hakaret Ve... Mükerrer Sarol'u müdafaa yolunda Fuat Köprülü'ye karşı yazdığı zehir zemberek yazılardan hakkında verilen mahkûmi-yet kararının Temyizce tasdik edilmesiyle kesinleşen 1 sene 2 aylık cezasına, iki ayrı hükümden 6 aylık müeccel ceza da eklenmiş ve Necip Fazıl, 1 sene 8 ay kalmak üzere 24.6.1957'de Toptaşı Hapishanesine ikinci defa girmiştir. (13) Kısa bir müddet sonra Haydarpaşa Numûne Hastahanesine nakledilen Necip Fazıl, karar tashihi yoluyla son kurtuluş teşebbüsünün de boşa çıktığı ve tekrar gönderileceği Toptaşı cehennemini düşündüğü bir anda, ziyaretine gelen Abdülhakîm Arvasî Hazretleri'nin yakınlarından İlyas Ketenci'nin keramet çapındaki şu sözlerine muhatap olmuştur:

-İki güne kadar çıkarsın inşallah... Bundan sonra kendine dikkat et!

Aynıyla, keramet çapında bir tecelliyle, Temyiz son itirazı kabul ve karar tashihi yoluyla, Necip Fazıl'ın 8 ay 4 gün kaldığı hapisten kurtuluşunu temin etmiştir.

26.3.1959 – 29.3.1959

3 gün (60 saat 51 dakika)

Bolu Dağında Tevkif: 10'uncu Devre Büyük Doğu'larını çıkardığı 1959 senesinde, Necip Fazıl, düşmanlarına yaptığı hücûmların semeresi olarak 100 yıla varan hapis tehtidi altındadır. İşte

bu hengâme-de, İstanbul Toplu Basın Mahkemesi'nden hakkında bir mahkûmiyet kararı verilmiş, o Ankara'dayken gıyabında verilen hükümle birlikte, usul ve teamüle aykırı olarak bir de tevkif kararı çıkmıştır.(25.3.195-Çarşamba) Bu kararı kanun ve usul bakımından polis vasıtasıyla evine tebliğ etmeleri gerekirken, İstanbul dışında olduğunu haber aldıkları Necip Fazıl hakkında yakalama emri verilmiştir. Durumu haber alan Necip Fazıl, hemen o gün hususi bir otomobille İstanbul'a doğru yola çıkmış, gece yarısı Bolu'da yolları kesen polis tarafından yakalanarak önce Bolu, oradan da İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirilmiştir. Perşembe sabahı Sulh Ceza Hakimliği tarafından gıyabî tevkif vicahiye çevrildikten sonra Sultanahmet cezaevine gönderilmiş 60 saat 51 dakikalık mevkufiyetten sonra, bizzat Başbakan Adnan Menderes'in talimatıyla gerekli formaliteler ikmâl edilerek salıverilmiştir.

6.6.1960 – 15.10.1960

4 ay, 4 gün

1960 İhtilali Sonrası Tevkif: İhtilalin yapıldığı tarihte Ankara'da bulunan Necip Fazıl, İstanbul'a döndükten bir müddet sonra 6 Haziran'da geceyarısı evinden alınmış, 15.10.1960 tarihine kadar, bir müddet Davutpaşa Kışlasının koğuşlarında ve ardından Balmumcu'da hakaret ve kötü muamele altında, gerekçesiz olarak tutulmuştur.

15.10.1960 – 18.12.1961

1 sene, 65 gün

Atatürke Neşir Yoliyle Hakaret: İhtilalin çıkardığı Basın Affı'nda hiçbir suç istisna edilmediği için üzerinde hapis yükü kalmadığını düşünen Necip Fazıl, Balmumcu'dan ilk tahliye edilenler arasında salıverildiği gün (15.10.1960), kapıda bekleyen mahkûmları taşımaya mahsus bir araç ile, karısı ve çocuklarının gözleri önünde alınarak Savcılığa götürülmüştür. Atatürk'e hakaret isnad edilen bir yazıdan mahkûmiyeti Balmumcu'dayken kesinleştiği için ve 5816 sayılı kanun maddesi sadece onun aleyhine Af Kanunu'nun kapsamı dışında tutularak,

Toptaşı cezaevine üçüncü defa girmesi temin olunmuştur.
Necip Fazıl, 18.12.1961'de ceza müddetini tamamlamış olarak tahliye edilmiştir.

Dipnotlar:

- (1) 43 / 2363 numaralı Mahkûmiyet Vesikası
  - (2) Büyük Doğu'nun Küstahlığını Takbih, Cumhuriyet Gazetesi, 9 Haziran 1947
  - (3) Büyük Doğu Mecmuası, 10 Ekim 1947, sayı:67
  - (4) Türklüğe Hakaret Davası Bitti, Son Posta, 6 Ağustos 1947
  - (5) Tevkif Müzekkeresi, C. Savcı No:950 / 5191
  - (6) Müdafaalarım, N.F.K, b.d. yayınları İst. 6. Basım, s. 94
  - (7) Gece Postası, 15 Temmuz 1950
  - (8) Ulus Gazetesi, 24 Mart 1951
  - (9) Müdafaalarım, N.F.K, b.d. yayınları İst. 6. Basım, s. 119-120
  - (10) Cumhuriyet Gazetesi, 13 Aralık 1952
  - (11) Dünya, Cumhuriyet, 24 Ocak 1953
  - (12) Cinnet Mustatili, N.F.K, b.d. yayınları İst. 11. Basım, s. 157
  - (13) 957 / 2121 numaralı Mahkûmiyet Vesikası
  - (14) Cinnet Mustatili, N.F.K, b.d. yayınları İst. 11. Basım, s. 292-293
  - (15) Büyük Doğu Mecmuası, 3 Nisan 1959, sayı:5
  - (16) Cinnet Mustatili, N.F.K, b.d. yayınları İst. 11. Basım, s. 312-315 arası
  - (17) 1960 / 3349 numaralı Mahkûmlar için müddetnâme
-

Üstad'ın Ölmeden Önceki

Rüyası

ÜSTAD'IN ÖLMEĐEN ÖNCEKİ RÜYASI

Cahit Zarifođlu anlatıyor:

Emin Garbi ağabey, ölüm haberini duyurduğu zaman bir kaç saniye hiç bir şey düşünemedim. Nice sonra "İnnalillah ve inna ileyhi raciun" diyebildim. Ve ilk aklıma gelen Üstad'ın hep bilinen, kendisinin ağzından da bir çok defa duyduğum arzusu, vasiyeti aklıma geldi. Bağlum'a, Abdulhakim Arvasi Hazretlerinin bulunduğu kabristana defnedilmek isterdi. "Getirilecek mi" diye sordum. Garbi bey:

-Hayır, dedi, Eyub'e defnedilecek. Ve devam etti:

-Bir hafta kadar önce Üstad bir rüya görmüş. Tefvik beye telefon etmiş. "Tefvik, demiş. Bir rüya gördüm, Allahuallem bugünlerde yolcuyum. Biliyorsun hep Bağlum'u isterdim. Sen ne dersin. Emr-i hak vuku bulunca nereye defnolayım? Nasıl vasiyet edeyim?"

Tefvik bey "İstanbul'a olması münasiptir", demiş. O da "peki öyle olsun" demiş.

(Cahit Zarifođlu – Maveria Dergisi, Üstad Özel Sayısı)

Üstad'ın Şemdinli Ziyareti

ÜSTAD'IN ŞEMDİNLİ ZİYARETİ

Üstad Necip Fazıl KISAKÜREK 1976 senesinde Seyyid Taha Hazretlerini kabri başında ziyaret etmek ister. Bu niyetle İstanbul'dan Van'a gelir. Orada bazı gönül dostları ile birlikte Şemdinli'ye hareket eder. Üstad Necip Fazıl, yaşlı hasta ve bitkin olduğu bir haldeyken, at sırtında Nehri'ye

kadar gider ve Seyyid Taha Hazretlerini kabri başında ziyaret eder. Yolda dostlarına Őu vasiyette bulunur. “Őayet lürsem beni Nehri’de Seyyid Taha Hazretlerinin yanına defn edin” der. Üstad ÇİLE isimli eserinde bu ziyaretiyle ilgili Őu beyiti yazar.

“Şemdinli dağlarının içtim nur çeŐmesinden,
Kurtuldum akreplerin ruhumu deŐmesinden”

Üstad’ı Anlatan Őiir

ÜSTAD’I ANLATAN ŐİİR

* Üstad’ın sizin Őiirinize sahip çıkıŐı olayını anlatır mısınız?

Őiirden anlayan ve güzel Őiir okuyan Oktay Önen isimli bir orman mühendisi ile Mehmet Kaplan, Üstad’ı Büyük Doğu’da ziyarete gitmiŐler. Masanın üstünde yayınlanacak yazılar arasında bana ait bir Őiiri gören Mehmet Kaplan almış ve “Üstad bu ne güzel Őiir. Sen mi yazdın?” diye sormuŐ. Üstad da “Evet, ben yazdım” demiş. Oktay Önen gülererek “Üstad, bu Şiirin yazarını ben tanıyorum” deyince; Üstad:

“Ben de tanıyorum. Mahsus benim olduğunu söyledim ki bakalım bu Őiir senin klasına uygun düşmez diyor musun, demiyor musun?” diye. Seni denemek istedim. Ama sen de “Senin klasına uygun” cevabını verdin. Evet, bu Őiir Süleyman Arif Emre’ye ait.

* “Suların Őarkısı” adlı Őiir kitabınızda Üstad’ı tarif eden bir drtlüğünüz var. Onu teybimize okur musunuz?

Memnuniyetle. O meşhur dörtlük Şöyle:

“Zulmü çekmiŐ hem de Őerh etmiş kitap,

Yüz değil bu Őerha Őerha ıstırap
Ūrperir her lahza hassas bir yara
OlmuŐ aşkın ıstırabından harap”

SŪleyman Arif Emre

Ūstad, Peyami Safayı Anlatıyor

ŪSTAD, PEYAMİ SAFAYI ANLATIYOR

Beylerbeyi’nde oturuyorduk. Hayatı boyunca bana fazla bir alâka göstermemiŐ olan babam, ben daha Ūniversiteye girmeden ve 33-34 yaŐlarında ūlmüŐtü. Ben daima annem ve kŪçük dayımla beraberim. Bir de, malūm mŪbarek anneannem...

Beylerbeyi’nin yalılar boyu caddesindeki ınarlar arasında ve Őiir hummaları içinde gidip gelirken, daima bir gūlgeye rastlıyordum. Elleri arkasında, benim gibi koca kafalı, ūstelik cılız vŪcutlu, hep dŪŐūnceli spor ceketli ve gri pantolonlu, ihtiyaarla ocuk bulamacı bir genç... Onun için, muharrir, romancı demiŐlerdi.

Bir gūn Boęaziçi vapurunda, Hasan Ali Yūcel, onu bana takdim etti.

– Peyami Safa Bey...

Ve aramızda hemen bŪyūk bir dostluk tutuŐtu. İkinci DŪnya Harbine kadar sūren, derken siyasî gūrūŐ ayrılıęından gūlgelenen, hele benim mūrŐid eŐięinden içeri gūz atıŐımdan sonra būsbūtūn tavsayan; Tūrkiye’nin en bŪyūk Őairi bilinirken Mūslūmanlıktan baŐka gaye tanımayıŐım meydana çıkınca, benden teker teker el ekenlerle bir hizada pūrsūyen, tekrar canlanan ve aynı gayede buluŐuyormuŐuz hissini veren; yine, çatlayıp kuruyan ve ūylece kalan mahzun bir dostluk... Ama gençlięimin en

sıcak dostluklarından biri. Boyuna çizgisine girer gibi olup, sonra çizgisinden çıkar gibi olan, fakat hiç bir zaman tam zıddına dönmeyen bu eski dostluğu, arada bir tersine çevirici tek saik, daima Peyami'nin değişmeleri olmuştur. Biz sabit kaldık ve hep yerimizde bekledik. Zira yerimizi bulmuştuk.

0 ve Ben kitabından.

Üstadı Benimsemiş Görünenler

ÜSTADI BENİMSEMİŞ GÖRÜNENLER

Üstad bir konferans için Ankara'ya gelecekti. Çoğu öğrenci olan, fukaradan hâlis bağluları Havaalanına gitmiş uçağı beklemekteydiler. Bu arada onu karşılamaya gelen daha başka guruplar da görüldü; özel lüks arabalarla gelen guruplar. Bir de bir din görevlisi var aralarında, oldukça ünlü bilinen, fakat bilhassa gençlerce hiç sevilmediği anlaşılan biri. Etrafta tavus kuşu şişinip dolanıyor Hocaefendi. Hararetle sahip çıkıyor Üstad'a. Gençlerin kimi gülüp geçiyor onun yüksek sesli medih sözlerine, ama çoğu fiilen sinir oluyorlar adama. Üstad uçaktan inip de karşılayanlarına doğru yaklaşmıştı ki, o Hoca, mübalağalı iltifatlarla Üstad'ın yanibaşında biterek, bir çırpıda buyur ediverdi arabasına. O anda birden, gençlerden biri hızla araya girerek, çok sert ve serbest bir tavırla Hocayı azarlayarak tasfiye etti ve mütevazi bir piyasa taksisine bindiriverdi Üstad'ı. O gencin yaptığı dış görünüşü itibariyle çok kaba bir tavırdı, bilhassa Üstad'ın yanında ama, Üstad hiç yadırgamadı bu durumu. Arabada açıklandı ki o Hoca, Üstad'ın Baş düşman olarak ilan ettiği bir adama muhabbet izhar edermiş. Üstad, bunu duyunca :

“Ah çocuklar, dedi, beni olanca hüviyetimle tanıyan bir sizler varsınız bu memlekette, iğreniyorum başkalarının, benim bir

başka vasfıma dayanarak beni benimsemiş görümlerinden.

(Akif İnan – Maveria Dergisi Üstad Özel Sayısı – 1983)

Üstadın 15 Dakikalık Konferans Hazırlığı

ÜSTADIN 15 DAKİKALIK KONFERANS HAZIRLIĞI

Necip Fazıl, Cağaloğlu'nda Muhittin Nalbantoğlu'na rastlıyor:

– “Muhittin bana hemen Erol'u bul. ”

Erol, yani Erol Güngör. Muhittin'in “Üstad, bulurum da ne diyeyin, ne için lazım ?” sorusuna cevap kesindir.

– “Bul, karışma!”

Erol Güngör bulunuyor. Yanında Mehmet Genç akşama doğru Marmara Kiraathanesine geliyor. Az sonra Necip Fazıl yanında Muhittin kahveden içeri giriyorlar. Dünder Taşer'in de hazır bulunduğu masaya oturur oturmaz Erol'a dönüyor:

-“Anlat!..”

-“Neyi anlatayım Üstad?”

-“Bana Baböf'ü anlat. Hemen kısa anlat, tam anlat!..”

Dünder Taşer olaya açıklık getiriyor. O akşam Milli Türk Talebe Birliği'nde Necip Fazıl'ın konferansı vardır. Konusu Baböf'tür.

Üstad konferanstan bir saat önce Erol Güngör'den ve Mehmet Genç'ten o günlerde Türkiye'de ismi çok popüler olan Baböf hakkında bilgi alacaktır.

Erol bir şeyler anlatırken, Üstad eski harflerle küçük bir

kağıda önlü arkalı not alıyor. Bu bilgi alışverişi 15 dakika sürüyor, Üstad geldiği gibi aynı hızla kıraathaneyi terk ediyor.

Fransız ihtilalcisi ve toprak reformu teorisyeni François-Noël Babeuf önerdiği politik davranışlar ve eylemler sebebiyle 19. yy solculuğunun büyüklerinden biridir. Fransız ihtilali sırasında giyotinle idam edildi. 37 yaşındaydı. Yukarıda anlattığımız olayın olduğu günlerde Türkiye’de Baböf’le ilgili bir mahkeme vardı.. Sağ ve sol arasında Baböf’le ilgili tartışmalar yapılıyordu...

Necip Fazıl MTTB’nin ricası ile bu konuda genç üniversitelilere bir konferans verecekti. Üstadın hazırlığı sadece 15 dakika sürmüştü...

Necip Fazıl Bey, deha seviyesindeki zekası ve o eşsiz sentez kabiliyeti minik detaylardan büyük genellemelere geçen yeteneği ile kitap okuma yerine küçük bilgiler almakla yetinir. Bu küçük bilgilerden geniş ve çarpıcı hükümler çıkarırdı.

Konferans çok parlak geçti. İki saat öncesine kadar Baböf’le ilgili kitabî bilgisi bulunmayan, ama bunu birkaç cümlelik notlarla Erol Güngör’ün yardımıyla kapatan Necip Fazıl, gençlere Baböf’le ilgili bir kitap dolusu bilgi verdi...

Bizim Marmaratörler, el kadar kağıda eski harflerle yazılan üç satırlık Baböf bilgisinden bu iki saatlik konferansın çıktığını hayretle takip ediyorlardı.

(Ahmet Güner Elgin’in “Marmara Kitâbeleri” kitabından)